

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MÁNÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
222. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. szept. 29.

Az optáns-ügyről Nizzában fognak tárgyalni román és magyar delegátusok

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: A román-magyar optánsper most érkezett legérdekesebb fordulópontjához. A küszöbön álló közvetlen tárgyalásoknak az összes európai hatalmak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Eltérőleg a halasztás eddigi rendszerétől, a felek most egészen komolyan készítik elő a tárgya-

lásokat és a terv az, hogy néhány héten belül már találkozni is fognak az államok képviselői, hogy végleg rendezzék ezt a nehéz problémát.

Az előkészítés ügye már annyira előrehaladt, hogy a tárgyalások helyét is kitűzték. Mind a két ország kormánya beleegyezett abba, hogy Nizza

lesz a tárgyalások színhelye. Itt fognak még október hónap első felében találkozni a delegátusok.

Ami az ügy érdemét illeti, erre nézve még különbözőek a felfogások. Bécsi távirat szerint, mind a két fél szilárdan kitart eredeti álláspontja mellett.

Pop Gusztáv váradai járásbíró és dr Grünstein Bernát ügyvéd éles összeecsapása

Zsidó ujévre tárgyalást tűzött ki a járásbíró és a kétmillió háromszázezer lejes pörben elmacsolta dr Grünsteint — A járásbíró a hadbírószágon jelentette fel az ügyvédet, az ügyvéd a törvényszéki elnöknek és az ügyvédi kamarának tett jelentést.

Szokatlanul éles háborúag keletkezett zsidó ujev napján Pop Gusztáv nagyváradai járásbíró és dr Grünstein Bernát, az ismert ügyvéd között. A legnagyobb zsidó ünnepre ki volt tűzve a Palace-kávéház tulajdonosainak kétmillió háromszázezer lejes pere, amelyet Klein Márton és társa indított a jelenlegi kávéház ellen. Az ügyben dr Grünstein Bernát Kohnt és Vajdát, a Palace tulajdonosait, Chis Jenő ügyvéd pedig Klein Márton, a Félix-fürdő bérletjét képviselte, mint felperest.

Grünstein Bernát dr szeptember 11-én fölkereste Pop Gusztávot hivatalában, hogy arra kérje, hogy a zsidó ünnepre való tekintettel, máskorra tűzze ki a tárgyalás napját. Pop Gusztáv nem volt hivatalában, szabadságon volt és ezért dr Grünstein a járásbíró-ság vezetőjéhez, Moldovan táblabíróhoz fordult, aki a halasztást megadta.

Moldován csupán azt kötötte ki, hogy az új tárgyalási nap kitűzését a tárgyaló bírónak kell kijelölnie, mert az annak a joga és feladata. Dr Grünstein Bernát ezután írásban is kérte a tárgyalási nap elhalasztását és a zsidó ujev napján tökéletes nyugalommal ment el a templomba.

Ünnep napján, a déli órákban értesítették ismerősei, a kik véletlenül a törvényszéken jártak, dr Grünstein Bernátot, hogy

a járásbíró-ság a zsidó ujev és a halasztás ellenére, tárgyalja a Klein Márton contra Palace kétmillió pört.

Dr Grünstein azonnal fölment a törvényszékre és benyitott Pop Gusztáv járásbíró szobájába, ahol valóban az ő, illetve

megbízói ügye forgott szőnyegen. Dr Grünstein megkérdezte a járásbíró, hogy a halasztás ellenére, miért tartja meg a tárgyalást?

— A tárgyalást megtartom! — válaszolta a járásbíró s közte és az ügyvéd között heves pourparlé keletkezett. Végül az

Betörők jártak az éjszaka egy váradai ékszerüzletben

Ma éjszaka újabb nagyszabású betörést követtek el Váradon. Ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán behatoltak Brenner Jakab Vlahuta (Szent János)-utca 6. számú házban levő ékszerüzletbe.

Az üzletből 50 ezer lej értékű ékszert, órák, arany-neműt vittek el.

Az utóbbi napokban egymást érik Nagyváradon a betörések. A tegnap éjszakai betörés szintén elég titokzatos. Az ékszerüzletbe, ha nem is oly érthetetlenül jutottak be mint onnan ki, mégis érdekes, hogy miképpen tudtak elrejtőzni a betörők a házban, amelynek kapuját este 10 órakor bezárták. Az ékszerüzletbe az udvar felőli ablakon át jutottak be a titokzatos éjszakai kuncsaftok. Miután elvégezték a dolgukat benn az üzletben, ugyancsak a kitört ablakon keresztül elhagyták az üzletet. Aztán nyomuk veszett. Hogy az utcára

milyen körülmények közt juthattak ki — ezt még eddig nem sikerült megállapítani. Annyi bizonyos, hogy a házbeli körülményekkel ismerős egyének követhették el a betörést.

A nyomozás — folyik.

A betörésnek egy mulatságos, de a helyzetet tekintve, eléggé megdöbbentő részletét sikerült a detektíveknek megállapítani.

Az éjjeli órákban, amikor a betörők az üzletben világosság mellett a fiókokat fosztogatták, az éjjeli őr arra felé haladt és figyelmes lett. Odament a lehuzott vasredőnyhöz és bekibált az üzletbe.

— Halló! A gazda van odabent?!

— Igen, a gazda —

felelte a betörő, akinek az ügyes éjjeli őr a szájába adta ezt a védekezést.

Az éjjeli őr e kellő felvilágosítás után tovább sétált.

ügyvéd idegesen így kiáltott fel:

— Én pedig jelentést fogok tenni az ön felettes hatóságainál!

Ezután köszönt, sarkon fordult és elment a járásbíró szobájából. Alig lépett azonban ki

utána ment a szolga és visszahívta.

A járásbíró azzal fogadta dr Grünsteint, hogy ő az előbbi szavaival és viselkedésével

megsértette a bíróságot

és ezért jegyzőkönyvet vesz fel. Dr Grünstein kijelentette, hogy

szavai nem voltak sértők, sérteni nem is akart

Dr Grünstein másnap jelentést tett az Ügyvédi Kamaránál és a törvényszék elnökénél. A törvényszéki elnök békésen akarta elintézni az ügyet, ez azonban nem sikerült. Pop Gusztáv elhatározta, hogy a maga részéről a hadbírószágon keres elégtételt.

Pop járásbíró dr Grünsteint a hadbírószágon

tényleg föl is jelentette,

azzal, hogy a bíróság ellen sértést követett el.

Nem kevésbé érdekes azonban magának a kétmillió pörnek fináléja is, amennyiben Pop Gusztáv járásbíró ítéletkihirdetésre tűzte ki a kétmillió háromszázezer lejes pört és abban az alpereseket távollétük miatt elmarasztalta.

POSTÁSKISASSZONY, Lengyel Menyhért legújabb darabjának a bemutatója

Tegnap este mutatta be a társulat Lengyel Menyhért társadalmi színművét, a Postáskisasszonyt. A Postáskisasszony kellemes, kedves milliöraiz, igénytelen színpadi mű, amelyben a leegyszerűsödni akaró Lengyel Menyhért még nem találta meg a keresett hangot.

A Postáskisasszonyt a kiváló előadás ellenére sem fogadta Nagyváradon különösebb érdeklődés és lelkesedés. Az előadáson meglátszott az a gondosság, figyelem és művészi értékelés, amely a kolozsvári színtársulat tradíciós sajátja. És ehhez a művészi nyőához egyformán segítettek az összes szereplők a darabot: Poor Lili, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, az elegáns Székelyhidi Adrien és a férfi szereplők, Kemény László, Mihályfi, Tóth Elek, meg a többiek.

Autók és más motoros járművek szemléje Nagyváradon

A nagyváradai rendőrprefektúra közli, a gépjárművek (autokamionok, turautók, autobuszok, traktorok, motorbiciklik stb.) tulajdonosaival, hogy osztályozás és szemle végett jelenjenek meg a vegyes bizottság előtt, amely Nagyváradon, a marha vásártéren, mindennap délelőtt 9—12 és délután 3—6 óra közt fog működni, az alábbi sorrendben:

1. Október 1-én az 1—50; 2. október 2-án az 51—100; 3. október 3-án a 101—150; 4. október 4-én a 151—200; október 5-én a 201—250; október 6-án a 251—300; október 8-án a 301—350; október 9-én a 351—400; október 10-én a 401—450; október 11-én a 451—500; október 12-én a 501—550; október 13-án a 551—600; október 15-én a 601—650; október 16-án a 651—700; október 17-én a 701—750-ig terjedő számú járművek.

Azokat a tulajdonosokat, akik a felhívásnak eleget nem tesznek, a törvény teljes szigorával büntetik. *Debau* rendőrigazgató.

Az északsarki dráma egy epizódja...

Zappi, az olasz sarkutazó valóban meggyilkolta Malmgreent és Marianot is meg akarta ölni

(A Nagyváradai Estilap berlini tudósítójától.) A „Welt am Abend” című lap, amelynek — szélsőbaloldali pártállásánál fogva — jó összeköttetései vannak a Kraszin-jégtörő legénységével, amely Nobile társait megmentette, ma szenzációs cikkben közli, hogy *kétségszűen bizonyítottak vannak arra vonatkozólag, hogy*

Malmgreen, a kiváló norvég tudós nem természetes módon halt meg, hanem Zappi meggyilkolta.

Zappi mindenekelőtt Malmgreen ruháit akarta megszerezni, egyúttal Malmgreen élelmiszer-készletének birtokába jutni. Malmgreen az expedícióról naplót vezetett és ebbe valószínűleg egészen utolsó percéig feljegyzett minden eseményt. Ezt a naplót a „Kraszin” legénysége nem találta meg Malmgreen holtteste mellett, mivel Zappi megsemmisítette.

Malmgreen után Zappi második társát, az olasz Marianot is meg akarta gyilkolni és

csupán Csuknovszky orosz repülő és a „Kraszin” jégtörő hirtelen megérkezése hiúsította meg Zappi második rémtettét.

Az orosz mentőexpedíció Marianot megfagyott tagokkal, eszméletlenül találta meg egy barlangban. Szinte teljesen meztelen volt, testét csupán néhány rongy borította. Zappi ezeket a rongydarabokat hirtelen dobta Marianora, amikor megpillantotta a mentőket.

A „Kraszin”-ra érkezve, Zappi közölte, hogy már 14 nap óta nem evett semmit sem. Az orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy

Zappi hazudik, mivel legfeljebb egy-két nap óta éhezett.

A hajón a legnehezebb ételeket megette anélkül, hogy baja lett volna. Ezzel szemben Mariano gyomra teljesen üres volt és 14 napig éhezés után annyira legyöngült, hogy néhány óra múlva, valóban kiszenvedett volna, ha az oroszok nem akadnak rá. Ebből a körülményből megállapítható, hogy

Zappi Marianot éhhalálra ítélte azért, hogy az egész élelmiszerkészlet és az összes ruhák birtokába jusson.

Az a híresztelés, hogy Zappi evett Malmgreen hullájából, sem nélkülöz a berlini lap birtokában levő állítólagos bizonyítékok szerint minden alapot. Mariano ugyanis, mikor a hajón magához tért, dühösen így kiáltott Zappira:

— *En most meghalok és azután engem is megzabálhatsz! De csak ha meghaltam.*

Természetesen, a berlini lap közlését kellő fenntartással adjuk.

Végeladás! Végladás!

Hatóságilag engedélyezett végeladás

Az összes raktáron levő szőnyegek, hencsertakarók, bútorszövetek stb. minden elfogadható áron kiárusítatnak.

BACK BERNÁT

Mária Királyné-tér 1. 718

Pénteken: „Benzinörület”

Szombaton: „Benzinörület”

Vasárnap: „Benzinörület” a FILMPALACEBAN

Berkovitsné

חברת כשר

orth. kóser étterme

Nicolae Iorga (Zöldfa) utca 19.

Ujjonnan átalakítva.

Kerthelyiség.

Izletes házikoszt. 687

* Ramon Novaro és Alice Terry az Apollóban.

* A SZÜZEK POKLA

* A SZÜZEK POKLA

* A SZÜZEK POKLA

A SZÜZEK POKLA

Gabr. Zapolska erotikus regénye filmen.

Filmpalace

5, 7 és 9 órákor

Ma és a következő napokon!

Benzinörület

Slágervígjáték 7 felvonásban. A főszerepben: REGINALD DENNY. Előzőleg 2 felvonásos vígjáték és Filmpalace Hiradó. Rendes helyárak!

Visszajön a **Hindu síremlék**

Apolló és Atlantik nyári mozgó

Ma pénteken először:

A felső tizezer

Dráma 7 felvonásban. A főszerepben: Ramon Novaro és Alice Terry. Megelőzőleg egy kitűnő 2 felv. burleszk.

Vasárnap délelőtt 11 órákor

A cár táncosnője

Laura la Plante filmje.

Jön!

Jön!

A szüzek pokla

Gabriella Zapolska erotikus regénye filmen.

Heyman-Szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

Dollárhercegnő

Liane Haid és Georg Alexander ezonkívül:

Patino és Negri

spanyol táncospár föllépte. Rendes helyárakkal! Kedvezményes jegyek érvényesek.

Holnapról HARRY PIEL

A halál megvetője, ezonkívül: Gonda és Németh Nándor kabaréjának föllépte divatrevüvel egybekötve.

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29)

Péntek: 5, 7 és 9 órákor: Utoljára: Dollárhercegnő és Patino és Negri világhírű spanyol táncospár fellépte minden előadón.

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor: Nagy premier! A halál megvetője ezonkívül Gonda és Németh Nándor kabaré általános közkíváncsúsra új műsorral és nagy divatrevüvel egybekötve.

Vasárnap d. e. 11 órákor: nagy matiné és Ligeti Maca fellépte.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: A halál megvetője és Gonda és Németh kabaré divatrevüvel egybekötve. Új műsor!

APOLLÓ MOZGÓ

Péntek először: A felső tizezer. Sláger! A főszerepben Ramon Novaro s Alice Terry. Megelőzőleg egy kitűnő 2 felv. burleszk.

Szombat: A felső tizezer. Ramon Novaro és Alice Terry.

Vasárnap d. e. 11 órákor: A cár táncosnője. Laura la Plante filmje. 10 lejes helyárak.

Jön! A szüzek pokla.

A FILMPALACE MŰSORA

Péntek: 5, 7 és 9 órákor: BENZINÖRÜLET. A legjobb vígjáték! A főszerepben: Reginald Denny. Előzőleg 2 felvonásos vígjáték és Filmpalace Hiradó. Rendes helyárak!

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor: BENZINÖRÜLET. 7 nagy felvonásban! 2 felvonásos kitűnő vígjáték és új Filmpalace Hiradó. A 3 órás előadáson 10 és 15 lejes helyárak!

Vasárnap d. e. 11 órákor: matiné 10 lejes helyárakkal. TŰZBRIGÁD 10 nagy felvonás! 2 felv. vígjáték. Új Filmpalace Hiradó.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor: BENZINÖRÜLET.

Jön: a HINDU SÍREMLÉK. Új kópia! A főszerepben: Conrad Veidt, Putty Lya, Bernhard Götzke, Mia May, Paul Richter, Erna Morena, Olaf Föns.

* A SZÜZEK POKLA
* A SZÜZEK POKLA
* A SZÜZEK POKLA
* A SZÜZEK POKLA

Gabr. Zapolska erotikus regénye filmen.

Az érdekeltek szíves tudomására hozom, hogy

perzsaszőnyeg

felvető és leszővő

fonalak

nagy mennyiségben érkeztek és azokat olcsó árban árusítom.

LOUVRE kézimunka áruház

Bulev. Regele Ferdinand 7.

A felső tizezer
Ramon Novaro és Alice Terry
mától az Apollóban

Mig társa a templomban volt „adótartozás fejében” elárvereztette az egész üzletet egy váradai könyvkötő

A nagyváradai államrendőrség büntügyi osztálya az utóbbi évek során szinte egyedülállóan érdekes ügyben indította meg ma reggel a nyomozást. Az eljárás egy feljelentés alapján Szokol Ferenc nagyváradai könyvkötő ellen indult, aki kétségtelenül ravasz trükkkel szabadult meg egy csapásra társától és hitelezőitől.

Manapság nem ritka dolog, hogy egyesek úgy menekülnek meg hitelezőik elől, hogy

adótartozás fejében elárvereztetik berendezésüket és árukészletüket úgy, hogy a hitelező egy árva garast sem kap.

Szokol Ferenc azonban — mint a feljelentés állítja — nemcsak a hitelezőket játszotta ki, de rutul becsapta társát is, kinek halvány ideája se volt arról, hogy egyik napról a másikra elvesztette üzleti érdekességét.

A rendkívül érdekes ügy előzményei a következők:

Müller Wolf kereskedő ez év február 6-án társas viszonyba lépett Szokol Ferencel, akit a Nagypiacon, a 14. szám alatt volt könyvkötő és vonalozó intézete. Szokol Ferenc, úgy látszik, már annak idején is anyagi gondokkal küzdhetett, mert Müller Wolf minden képzettség nélkül 80 ezer lejjel társult be az üzletbe. A társas viszonyt hosszú időn át nem zavarta semmi sem. A legutóbbi hetek során azonban

egymást érték a foglaltságok Szokol Ferenc és társa könyvkötészeti és vonalozó intézetében.

Előbb Papst nyugalmazott ezredes vezetett végrehajtást 100 ezer lejes követelésének erejéig a Szokol Ferenc és társa cég ellen. Majd nem sokkal később

Müller Wolfnak, a társnak Jakab nevű fia foglaltatott az üzletben 60 ezer lejes követelésének erejéig.

A többi hitelező azután sorra követte őket. A hitelezők kérésére zárgondnokot is neveztek ki a Szokol Ferenc et Comp céghez.

Szokol Ferenc — a feljelentés szerint — már egyszer, amikor a hitelezők egyre erősebben kezdték szorongatni, azt az ajánlatot tette társának, hogy

árvereztessék el adótartozás

zás fejében az üzletet és akkor megszabadulnak a hitelezőktől.

Müller Wolf azonban, akinek tekintélyes magánvagyonra is van, nem ment bele ebbe az ajánlatba, mert tudta, hogy rajta amúgy is be fogják hajtani a hitelezők a követeléseket. Szokol erre gondolt egy merészet:

ezzel egycsapásra megszabadult óvatos társától, Müller Wolftól és megszabadult a hitelezőktől is.

Az történt ugyanis, hogy Hosszunap délből, amikor Müller Wolf egész nap a templomban áhitatoskodott. Szokol Ferenc adótartozás fejében

elárvereztette az üzletet úgy, ahogy volt, minden áruval és berendezéssel együtt.

Müller Wolf kedden reggel gyanútlanul ment be az üzletbe, de már az ajtóban érthető meglepetéssel állott meg. Az ajtó felől eltűnt a cégtábla. Bent az üzletben pedig olyan újabb meglepetés várta, amilyenre még álmában sem számíthatott. Minden darab áru és berendezés egy kis cédulával volt és a cédulán a következő rövid, de félre nem magyarázható felírás:

— Ez a darab Vadász Ferencné tulajdona.

Müller Wolf, amikor a megdöbbenéstől végre szóhoz tudott jutni, rémülten fordult társa, Szokol Ferenc felé:

— Mi ez? Mi történt itt kedves Szokol ur?

Szokol Ferenc röviden ismertette a tényállást. Elmondta, hogy Hosszunap délből

17.913 lej városi és állami adótartozás fejében elárverezték az egész üzleti berendezést áruval együtt és azt Vadász Ferencné vásárolta meg.

Hogy Müller Wolfnak minden kétségét eloszlassa. Szokol Ferenc felmutatta még a Vadász Ferencnével kötött és közjegyzőileg hitelesített bérleti szerződést. Ebben a szerződésben Vadász Ferencné az árverésen megvásárolt üzletet és árut albérletbe adja Szokol Ferencnek.

— Nagyon sajnálom kedves Müller ur. — fordult most már kétségbeesett volt társa felé

Szokol Ferenc — nagyon sajnálom, de magának már nincs itt semmi keresni valója.

Müller Wolf vette is szépen a kalapját és eltávozott az üzletből. Egyenesen ügyvédjéhez rohant, aki Szokol Ferenc ellen család miatt megtette a büntető feljelentést, azonkívül megindította a pénzügyvizsgáto-ságnál és a városnál az adóár-

Janovics, a jó üzletember

A nagyváradai közönségről akarok írni és nem a színházról, amelyről a nagyváradai és a kolozsvári lapok ugyanis napok óta hosszú hasábokon zengenek ódákat. A nagyváradai publikumról, amelynek én is egyik szerény tagja vagyok és pontosan ugyanazokat érzem, ugyanazt a véleményét alkotom meg magamnak a dolgokról, mint többi névtelen társaim. Ellenünk az elmúlt esztendőben súlyos vádakat emeltek. Azt állították rólunk, hogy könnyelműek, léhák, cinikusak, önzők és kegyetlenek vagyunk. Megszemélyesítették bennünket és úgy beszéltek rólunk, mintha mi lennénk a legmegvetésreméltóbb csőcselékek az egész országban.

Azt azonban elfelejtették a hivatalos ügyészek, hogy az elmúlt esztendő hosszú sora alatt mennyi merényletet követtek el ellenünk. Kihasználtak, megfélemlítettek, becsaptak bennünket minden vonalon. Humanizmus, politikai érdek, vallás, erkölcs, társadalom és fel se tudom sorolni hirtelenében, milyen sok más hangzatos frázis ürügye alatt ott támadtak meg bennünket, ahol legkönnyebben sebezhetők voltunk: anyagi érdekeinkben. Valóságos kultúrterror uralkodott ebben a városban. Jaj volt annak, aki nem fizetett elő valamelyik újságra, aki kivonta magát valami jótékonyági akció alól, aki nem áldozott pártpolitikai célokra, vagy aki nem bérlet a színházban.

Lassanként azonban ennek a terrornak is az lett a sorsa, mint minden más erőszakos uralomnak. Mi, nagyváradai publikum meguntuk a frázisokat, szívből megutáltuk a jelszavakat és nem hittünk többé bennük. Igenis, az egész közönség öntudatlanul is védekezett. Most már hiába harogtak a fülünkbe, nagyon jól tudtuk: mi rejlik a hangzatos frázisok mögött. Önző, egyéni akció, irodalomba, vagy újságírásba burkol komisz üzletek, rossz színházi előadások és panamala-apra helyezett jótékonyági akciók. Akik vádat emeltek ellenünk, azok voltak, akiknek nem sikerült többé bennünket kihasználni.

A nagyváradai közönség a színház megnyitása alkalmával megmozdult. Előkerültek a régi bérlek és tömegesen jelentkeztek igazi kulturára vágyó ismeretlen közkeletűek a városi polgárságnak. Ebben a pillanatban még senki sem tudja, hogyan történt a csoda? Hogyan vált ez a cinikus, léha és közönyös váradai közönség lelkes és áldozatkész

verés megsemmisítése iránti eljárást is.

A kihallgatásokat a szövevényes büntügyben ma kezdik meg és előreláthatólag a rendőrségi vizsgálat eredménye után sor kerül Szokol Ferenc előzetes letartóztatására is.

színházi publikummá? Egyelőre mind csak nevet lát maga előtt, amely jól hangzik ugyan, de amely egyelőre pusztán ígérget. De hisz lehet abban, hogy most az egyszerű nem a kultúrterror megutált, titkos gépezete működik. Bizni lehet abban, hogy ez alkalommal meg fogjuk tényleg kapni az anyagi befektetések ellenértékét. Számítunk rá, hogy az idén nemcsak a színházgató csinál jó üzletet, hanem a közönség is.

Es ez a titka az egész megmozdulásnak. Igenis eléggé önzők és számítóak vagyunk ahhoz, hogy mindenben az üzletet keressük. A kultúra cégére alatt igazi kulturát követelünk és nem meghamisított, értéktelen árut. A pénzünkért művelődni, szórakozni akarunk; ebben a mi keserves összetört életünkben néhány kellemes jó estét kívánunk magunknak. Szeretnénk, ha egyszer megértenének bennünket mindazok, akik vádolnak, vagy védenek. Szeretnénk, ha vezetőink leszállanának egyszer a magas piedesztálról és megismerkednek velünk. A becsületes kereskedő, a jó üzletember nyíltságával, őszinteségével és áldozatkészségével. El sem tudjuk képzelni, milyen rettenetes lelki hatással lenne rájuk, ha megint csalódnának. Engedje meg Janovics Jenő, hogy őt minden tekintetben jó üzletembernek tartjuk és abban a reményességben ringassuk magunkat, hogy sem ő nem fog csalódni bennünk, sem mi nem fogunk csalódni ő benne.

• A SZÜZEK POKLA
A SZÜZEK POKLA
A SZÜZEK POKLA
A SZÜZEK POKLA

Gabr. Zapolska erotikus regénye filmen.

Őszi kalapujdonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

A felső tízezer
Ramon Novarro és Alice Terry
mától az Apollóban

Harisnyók, keztyűk,
kötött-árak

legolcsóbban és nagy választékban

Szenszki Miklósnál

Sas-passage.

Fiók-üzlet Regina Maria-tér.

Pénteken: „Benzinörület”
Szombaton: „Benzinörület”
Vasárnap: „Benzinörület”
a FILMPALACEBAN

Hölgyek figgelmébe!

Eredeti párisi és bécsi modellek szerint készült

művészi művirágok.

festett selgembekendők.

divatos selgembekendők

óriási választékban csak a „HELICON” iparművészeti műtermében szereshetők be. Str. Rimánóczy 4. I. em. — Hozott anyagok elkészítését is vállaljuk!

Értesítés!

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy a legújabb őszi és téli eredeti angol női és férfi szövetujdonságok raktárunkra beérkeztek.

Tisztelettel kérjük, hogy mielőtt szövet-szükségletét beszerezné, cégünket, minden vétel-kényszer nélkül, felkeresni sziveskedjék.

BURBERRYS LTD. LONDON
vezérképviselője
Boris Goldberg, Oradea
Bul. Regele Ferdinand No. 5.

Biharfüredből nagystilű klimatikus gyógyító helyet teremt Frentiu püspök

Fogaskerekű a hegytetőre — Kényelmes vasuti közlekedés Váradról — Modern szállók és villák a telepen — Nemzetközi sportpálya a hegyeken

A nagyváradai görög katolikus püspöki aulán régóta foglalkoznak azzal a szép gondolattal, hogy a püspökség birtokállományához tartozó Biharfüredet, a természeti szépségekben páratlanul gazdag hegyi üdülőt megfelelő rangra emelve, internacionális jelentőségű klimatikus hellyé avassák. Kétségtelen, hogy Biharban ez a pazarul megáldott vidék, fenséges ősfenyveseivel, havasával, merész bazalt sziklák közé bújó szelíd, virágos lankáival Svájc és Tirol tájainak festői vidékeihez hasonló. Szűz havasi levegőjének és napfényének, a napfényben feltűnően jelentkező ibolyántúli sugaraknak és a kristályos viznek gyógyító erejét már régóta felismerték és Biharfüred bizonyára

egy új Davora

lett volna már a tüdőbetegeknek, ha egyáltalán meg lehetne közelíteni.

Sajnos, ez a nagyszerű magaslát csaknem el van zárva s bár a pompásan fejlődő Belényeshez kis távolságra esik, kezdetleges utjai miatt csak a kipróbált turisták és a táj szerelmesei kereshetik fel, holott bizonyos, hogy a modern közlekedés megteremtésével tömeges idegenforgalomra, sőt

— megfelelő propagandával — külföldiek nagyfokú érdeklődésére is

lehetne számítani. Természetesen ehhez képest megfelelő építkezésekre volna szükség, hogy meg lehessen alapítani Biharfüred nagy jövőjét.

Mindezt régóta látta a püspökség, de nem volt alkalma a kérdést a megoldás útjára vinni.

Frentiu Valér püspök

— mint értesülünk — ritka lelkesedéssel karolta fel a gondolatot és maga is örömmel merült el a nagyszabású tervekben, amiket eléje terjesztettek. A püspök, információk szerint, megtalálta már — külső tényezők bekapcsolásával — a kellő modern gazdasági megoldás feltételeit úgy, hogy a nagyvonalú tervek realizálására szükséges tőke teljességgel rendelkezésre fog állni.

Mindenekelőtt

a vasuti összeköttetés szerencsés megállapításának akadályait hárítják el

a legkedvezőbb módon úgy, hogy Nagyváradról közvetlen jut az utas Biharfüred állomására, ahonnan sűrű autóbusz-járatokkal bonyolítják le a forgalmat. Ugyancsak az állomásról pompás fogaskerekű vasut

visz a hegyek közé.

Brillians tervek készültek egy

nagyszabású, modern hotelre, egyelőre 60 szobával,

egy kisebb, elegáns szállodára, kávéházra, penziókra, egész villasorokra, amiknek építőanyagát legmérsékeltébb áron bocsátják rendelkezésre.

Arról is van szó, hogy a közlekedés feltételeinek megteremtése után nagyváradai tőkes csoport — egy kolozsvári bankérdekeltség bevonásával —

90 szobás szanatóriumot

épít a füredi fenyvesek között. Nem lehetetlen, hogy a terveket a legközelebbi két éven belül megvalósítsák, de már

1929-ben nemzetközi téli sportversenyeket

fognak rendezni az örök hó bihari birodalmában. Bizonyos, hogy csupán módot kell adni a külföldi turistáknak, sportembereknek, hogy ezt a természeti kincset megismerjék. Széles alapozott, ügyes propagandával aztán nem lesz nehéz megteremteni olyan idegenforgalmat, amelynek Várad is, Belényes is nagy hasznát látja, amely egész Bihar megye gazdasági életét jótékonyan befolyásolja.

lőknak Klein Emil sz. o. előknél vagy Mikló Béla sportigazgatónál kell. A tréning hétfe, szerda és péntek este 8 órától, — később már 6 órától kezdve.

Okvetlen vegye meg a nagyváradai „Sporthírlap” hétfői számát. Részletes beszámolót közöl a lap a NAC-Crisana, Ferencváros-Hungária, Ujpest-Somogy, Sabaria-Bocskay, III. ker. — Vasas, Nemzeti-Budai 33-as, valamint az összes belföldi sporteredményekről. A „Sporthírlap” már a kora reggeli órákban megjelenik, úgy, hogy a munkába sielő tisztviselők és munkások is megvehetik. Ara öt lej.

Hencserek részlete Mánberger kárpitosnál, Reg. Ferd. 17.

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben készít **W. H. H.** uri divatüzlete 875

Pénteken: „Benzinörület”
Szombaton: „Benzinörület”
Vasárnap: „Benzinörület”
a FILMPALACEBAN

* A felső tizezer — mátol kezdődőleg az Apollóban.

SZÍNHÁZ

— A postáskisasszony sikere. Rendkívüli ünnepléssel fogadta a közönség Lengyel Menyhért legújabb darabját. A postáskisasszony ma este B), holnap este C) bérletben lesz műsoron.

— Csirkefogó méréselt helyárrakkal. Szenes Béla szellemes és mulattató vígjátéka szombaton délután fél 4 órai kezdettel, méréselt helyárrakkal lesz műsoron. A darab címszerepét Mihályffy László alakítja utolérhetetlen egyéni művészetével. Laczkó Aranka, Marsi Gizi, T. Pogány Janka, Petrőczy Aliz, Benes Ilona, míg a férfiak közül Tóth Elek, Kemény László, Hoykó, Lantos Béla játszik a Csirkefogó főbb szerepeit.

— Nagymama Parlágonk fel-léptével, méréselt helyárrakkal. Ez a darab olyan örökbecsű és friss még ma is, hogy művészetén az idő nem tudott keresztülhaladni. — A címszerepben Laczkó Aranka felejtethetetlen lesz, Parlágonk Ilonka Márta szerepében olyan meglepetés lesz a közönség számára, hogy valószínűleg ünnepegni kell ezt a pompás művésznőt, aki egyik legjobb szerepévé fogja kreálni ezt az alakítását. Méltó partnerei lesznek Mihályffy László, Tóth Elek, Hoykó Ferenc, Lantos Béla.

— Bán-Bán Poór Lily, Szentgyörgyi István s dr. Janovics Jenő felléptével. Az idei szezonnak egyik legjobb klasszikus előadása ez az örökbecsű darab. Minden szerep a legjobb kézben van. A címszerepét Kemény László játssza, Gertrudis szerepét Poór Lily fogja művészetének új oldaláról elélni állítani. Tibor alakja Szentgyörgyi István kezében van, míg Biberachot Janovics Jenő egyéni művészetével teszi felejtethetlenné. A darab többi szereposztása a következő: Petur Bán — Tóth Elek, Melinda — Petrőczy Aliz, Michal — Mihályffy László, Simon — Selmezy, a Király — Lantos Béla.

— Éva grófnő az első operett-ujdonság. Az idei szezon nagy szenzációja lesz az Éva grófnő operett-ujdonság premierje. A budapesti Király színház közönsége valószínűleg vigyáztapsolta az előadást. Az operett szövege fordulatos, érdekes, mint a legraffináltabb dráma. E mellett tele van szöve mulatságos jelenetekkel. Egy orosz hadifogságba esett vitéz tisztnek a hazájába való visszatérése és házassági bonyodalma körül bonyolódik a darab meseje. Az Éva grófnő zenéje a legfinomabb, leghatásosabb operettzene. Gazdag új diszkrét és pazar kosztümök teszik színessé az operett előadását. Evvel a darabbal mutatkozik be az operett-együttes. A címszerepét Karácsonyi Ili primadonna játssza. Kondor Ibolya Sárka szerepét, Kun Magda az orosz leány szerepében fog feltűnni. Különösen szenzációs lesz az operett-együttes kivételes tehetségű bonvivánjának, Sólyom Győzőnek bemutatkozása. Egy csapásra fogja meghódítani a közönséget a tehetséges Ihász Aladár. A darab diadalra vívésében erőszórésze lesz még Tompa Bélának, Leövey Leónak és Selmezy Mihálynak is. Az Éva grófnő bérletben kívül játszva a színház hétfőn, kedden és szerdán, míg a jövő héten csütörtökön, pénteken és szombaton bérletben megy.

SPORT

Vasárnap délután NAC Crisana barátságos mérkőzés

Vasárnap délután mutatkozik be a váradai sportközönségnek Nagyvárad legfiatalabb csapata: a Crisana — az Amatőr utódja. A mérkőzés igen érdekesnek ígérkezik, mert a Crisana megérdemelt, Nagyvárad egyik legjobb csapata lett. A Barátkit elvívó NAC csak a legnagyobb erőfeszítéssel győzheti le a Crisana-t. Előzőleg d. u. 2 órai kezdettel a Crisana és a NAC ifjúsági csapatai mérkőznek. Bírákat ma este küld ki a delegáló bizottság.

Kik találják el az alanti mérkőzések eredményeit?

Mi lesz a NAC-Crisana, Hungaria-Ferencváros, Ujpest-Somogy és a Sabaria-Bocskay mérkőzés eredménye? Jutal-

maink a következők: 1. Öt Posti Hírlap-könyv. 2. Egy sport-almanach. 3. Mozijegy. 4. 5. 6. egy-egy jegy a NAC-Törökvas hajókira. A pályázatokat legkésőbb szombat estig kell a Hegedűs hírlapírodába behozni.

○ Felkértem az összes nagyváradai futballbírák, hogy a ma este 9 órakor tartandó rendkívül fontos értekezleten minden körülmények közt megjelenni sziveskedjenek. Még azok a bírák is jöjjenek el, kik felfüggesztés alatt vannak, valamint a bírótanfolyam összes hallgatói. Titkári hivatal.

○ Boxoló-tréning a Törökvas-ban október 2-án este 8 órakor megkezdődik. Jelentkezni úgy a régi boxolóknak, mint az új tanu-

Európából Amerikába repülni legjobban Grönlandon át lehet

— Az Estilap eredeti távirata —

Kopenhágából jelentik: Hassel és Kramer repülők, akik Grönlandon át sikertelenül kísérelték meg az Amerikából Európába való repülést, jelenleg itt időznek a dán fővárosban, mint a „Politiken” című lap vendégei. A repülők így nyilatkoznak a sajtónak:

— Az európai-amerikai repülésre legalkalmasabb a grönlandi út, mivel ezen a szigeten sok kitűnő hely van leszállásra. Ezen a vonalon repülve, a legnagyobb távolság, amelyen leszállni nem lehet: nyolcszáz mérföld. Ezért kisebb géppel és kevesebb benzinnel lehet repülni.

A repülők elmondották még, hogy újra megkísérik az utat, ha megkapják a szükséges anyagi támogatást. Az előbbi út költségei harmincezer dollárra rúgnak.

Befiltották a bécsujhelyi kommunisták október hetedik felvonulását

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: Október 7-ike elé félelemmel tekintett Ausztria lakossága. Erre a napra ugyanis mind a szélsőjobb, mind a szélső baloldali szervezetek monstre felvonulást terveztek és tartani lehetett attól, hogy megismétlődnek a tavaly júliusi események. Most azonban valamivel nyugodtabbak a kedélyek. A bécsujhelyi rendőrség ugyanis befiltotta a kommunistáknak október 7-re tervezett felvonulását.

A kolozsvári kommunista perben kedden kezdődnek a perbeszéd

Ma hallgatják ki a doftani tanukat

Tegnap, csütörtökön egy napos pihenőt tartott a kolozsvári hadbíróóság, amely a kommunista monstre-pört tárgyalja. Ma, pénteken reggel folytatják a tanúk kihallgatását. Azok a

tanúk, akik most kerülnek a hadbíróóság elé, kétségkívül a legérdekesebb alakjai a pernek. Mint kolozsvári tudósítónk jelenti, tegnap megis érkeztek ezek a tanúk Kolozs-

várra, még pedig

szuronyos katonák őrizete alatt, bilincsekbe verve.

Azokról a doftanai börtönben ülő tanukról van ugyanis szó, akiket kommunista eszmék hirdetése miatt már régebben elítélt a hadbíróóság. Ezek a tanúk a következők:

Breiner Béla nagyváradi munkás és Fónagy János vegyész-mérnök, B. Cahane besszarábiai diák, Jean Fritescu bukaresti ügyvédjelölt és Kahána Mózes író, aki két munkával vánszorog, mert féltől a nagyszebeni fogházból megkísérelt szökése alkalmával elölték.

Ugyancsak a tegnapi nap folyamán szállították Kolozsvárra Lakos Györgyöt, a nagyváradi sziguranca detektívjét, aki a nagyváradi munkásletartóztatások alkalmával résztvevő a nyomozásban és egy csoport

kihallgatását vezette. A detektív hivatalos hatalommal való visszaélés miatt letartóztatódott.

A doftanai politikai elítélteket a védelem idéztette be annak igazolására, hogy

szükség van-e, vagy sem a börtönbe zárt politikai elítéltek segélyezésére?

PERBESZÉDEK — KEDDEN

Pénteken, szombaton és hétfőn gyors tempóban fogják megejteni a még hátralevő tanúk kihallgatását. A hadbíróóság tanácsának határozata értelmében október másodikán,

kedden reggel megkezdődnek a perbeszéd.

Először a vádat képviselő Negulescu kapitány - hadbíró-ügyész mondja el a vádbeszédet, amely előreláthatólag két napig fog tartani.

A vádbeszéd elhangzása után következik a védelem, tekintve azonban a védők nagy számát és a per hatalmas anyagát, a vádbeszéd aligha foghag befejeződni jövő szombatig. Hátra van még a replika és a vádlottak utolsó szava és csak aztán fog a hadbíróóság visszavonulni, hogy meghozza az ítéletet.

A monstreper megkezdése előtt — mint ismeretes — számos nemzeti parasztpárti vezetőpolitikus bejelentette, hogy részt kíván venni a védők sorában, a politikusok azonban

időközben lemondtak a védelemről.

A bukaresti „Inainte” című szélső baloldali munkáslap ezzel kapcsolatosan megemlíti, hogy a nemzeti párti védők azért tartották távol magukat a pertől, mert Maniu Gyula nártelnök határozottan megtiltotta nekik, hogy a védelmet ellássák.

Tisztelettel felkérem a nagyrődemű közönséget, hogy vételkényszer nélkül, de személyesen győződjék meg áruim olcsóságáról, például:

1 drb festett gobelin párna

75 lei

1 drb festett keilm abrosz

150-170 cm. 600 lei

Azonkívül raktáron mindennemű kézimunka kellek, filé és horgoló-cérnák gyári árban kaphatók. Stör- és ágyterítők, kézi filé netz olcsó árban. Kézimunkát és montirozást legolcsóbban vállalunk.

LOUVRE

kézimunka áruház

Buly. Regele Ferdinand 7.

A felső tizezer
Ramon Novarro és Alice Terry
mától az Apollóban

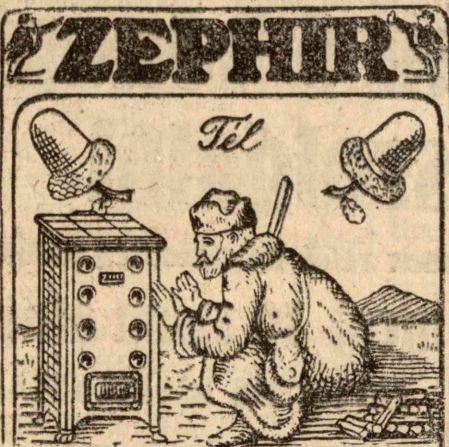
Szezonnyitóreklamvásár

1 mtr 80 cm. széles tennisz-flanel	36.— lei
1 mtr divat mosó-velur	59.— lei
1 mtr Naturel márkás Sifon	49.— lei
1 mtr lepedő-vászon dupla széles	98.— lei
1 mtr damaszt törülköző	59.— lei
1 mtr batiszt Sifon minden színben	59.— lei
1 mtr angol cérna zefir	59.— lei

Szővetek, selymek, francia gyapju-delinek még eddig nem létezett olcsó áron.

Markovits Miklós

Regina Maria (Bémer-ter) 3.

-kályhával lűt ma már a „Makk-ász” is. Ha jó kályhát akar, szerezze be már is.

10 kg. fűvel lűt egy 20 m²-es szobát **24** órán át

Leggazdaságosabb. Leghigiénikusabb. Világsszabadalom. Tartóssága örökös! Tíz évi garancia!

ARLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:

Szántó Bezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8. Telefon 4-91.

868 Városiroda: Str. Avram Iancu 8.

Acéllemez-redőnyök, Esslingeni feredőnyök. Vasszerkezetű ajkkek.

HIREK

Ma utoljára!

Dollárhercegnő

és PATINO és NEGRI
spanyol táncospár föllépte
minden előadáson.

Rendes helyárakkal!

Kedvezményes jegyek érvényesek

Holnaptól kezdődőleg:

Harry Piel legszenzációsabb filme

Halál megvetője

azonkívül:

Gonda és Német Nándor

kabaréjának föllépte, általános
közkíváncsúság.

Teljesen új műsorral minden
előadáson. **Divatrevüvel**
egybekötve.

Heyman Szinkör

* Pályázat a városi kertész-
telep munkáira. A polgármeste-
ri hivatal közli, hogy tekintet-
tel a hirtelen beállott hideg idő-
re, a folyó hó 26-án meghirde-
tett munkálatok közül a váro-
si kertésztelepen eszközöndő
munkálatokra vonatkozó aján-
latokat folyó hó 29-én délelőtt
11 óráig kell beadni a városi
mérnöki hivatalhoz (Városháza
II. emelet 2. szám).

Visszajön a
Táncoló Bécs
Lya Marával

Kötött kabátok, puloverek
legnagyobb választékban

Klein Vilmosnál

Heyman-szinkör
vasárnapi matinéja
Sanghai fogoly

Matiné
az Apollóban

Vasárnap délelőtt 11 órakor

A cár
táncosnője

Laura la Plante filmje.

Felső tízezer

Ramon Novaró és
Alice Terry
legszebb filmje.

* A cár táncosnője vasárnap
délelőtt 11 órakor az Apollóban

* Adakozás. Az Izr. Szent-
egylet, Chewra Kadischa in-
tézményei javára: Özv. Son-
nenwirth Lipótné szülde-alapít-
vány 5000 lej. Schön Herman
és neje lakásukba való beköl-
tözésük alkalmából kórházi
alapítvány 1000. kórházi ado-
mány 500, Aggokháza javára
500, Ardos Frigyes kórháznak
500, Aggokháznak Ritter Ma-
nóné 150, özv. Waldner Far-
kasné 100, kórháznak dr. Mol-
nár Jenő ügyvéd 2000 lej, mely
nemeslelkű alapítványokért és
hálás adományokért ezton is
hálás köszönetét fejezi ki az
Elnökség.

Harisnyák legolcsóbban Klein Vilmosnál

* Halálozás. Rauscher
Ede cukrász 54 éves korában
váratlanul elhunyt. Temetése
ma, péntek délután fél 6 órakor
lesz a Rulikovszky-temető ká-
polnájából. (Veiszlovits.)

Felső tízezer

Ramon Novaró és
Alice Terry
legszebb filmje.

A PALACE BÉRLŐI KÁVÉ-
HAZAT AKARNAK NYITNI A
HUZELLA ÉS PFAFF-ÜZLET
HELYÉN

Érdekes beadvány a városi
tanácshoz

A mai napon érdekes bead-
vány érkezett a városi tanács-
hoz. Kohn és Vajda, a Palace-
szálloda és kávéház bérlői Hu-
zella és Pfaff-féle üzlethelyiség
bérbeadását felebbezik meg és
kérlik új pályázat meghirdeté-
sét. Felebbezésüket azzal in-
dokolják, hogy a helyi lapok-
ban megjelent városi tanács
nyilatkozata szerint a bérlete-
ket a régi bérlők fogják meg-
kapni és így nem adták be a
pályázatukat a Huzella és
Pfaff-féle helyiségekre, me-
lyekben egy nivós és az eddi-

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
Bul. Regele Ferdinand 3.

gieknél fényesebb kávéházat
rendeznének be. Kohn és Vaj-
da Palace-bérlete ez év no-
vember 1-én jár le és mivel a
bérlők megegyezni nem tudtak,
így kilátásba van Nagyváradon
egy ötödik és az eddigiekénél is
nivósabb kávéház.

Kohn és Vajda a következő
felvilágosítást adták:

— Tekintettel arra, hogy a
Palace új bérlőivel nem tud-
tunk megegyezni, egy nivós,
előkelő, új kávéház megépíté-
sén fáradozunk.

* A Zsidó Jogvédelmi Iroda
ezton értesíti a szegényebb-
sorsu zsidó hittestvéreket,
hogy mindazok, akiknek díj-
mentes jogi tanácsra vagy el-
járásra van szükségük, napon-

ként d. e. 10—12 óra között je-
lentkezzenek irodánkban (Pia-
ta Mihai Viteazul, Nagypiac 11.
sz. a. Kurländer és Ullmann-
palota, félemelet). Jogvédelmi
Iroda Vezetősége.

* Ramon Novaro és Alice
Terry az Apollóban.

oooooooooooooooooooooooooooo

NYILTTÉR

Nagyvárad házunk Letzau
Artur nevű tisztviselője egy it-
teni nagykereskedővel szem-
ben tanusított sértő viselkedé-
séért, az elégtételadást oly
módon tagadta meg, amellyel
cégünk egyáltalában nem azo-
nosíthatja magát, mivel az fe-
lekezetsértő.

Cégünk ezen álláspontjának
nyomatékául nevezett tisztvi-
selőnk viselkedése miatt szol-
gálatából elbocsátotta.

LASSENCO S. A.

Transporturi Internationala.
911

Alulírottak a legmélyebb
fájdalommal tudatják, hogy
a legjobb feleség, anya, nagy-
anya és rokon

Kalz Bencziné,
szül. Steiner Pepi

49 éves korában hosszú be-
tegség után elhunyt. Drága
halottunk temetése ma dél-
után 1 órakor lesz a N. Iorga
(Zöldfa) utca 1. számú gyász-
háztól.

Nagyvárad, 1928. szept. 28.

Kalz Benczi
férje.

Helén,
Károly,
Miklós,
Gyula
gyermekel.

Kalz Károlyné,
szül. Steiner Iboly
menye.
Tibor és László
unokái.

Parisien áruház feloszlik

Bulevardul Regele Ferdinand 5. Park-épület

Kötött ruhák, férfi, női- és gyermek puloverek, kabátok, mellények, férfi
ingek, nyakkendők, női divatárak, harisnyák, keztyűk stb. Minden elfogad-
ható árban kaphatók. A kirakatok olcsó áraiból meg lehet győződni.

Üzletemet teljesen átalakítva és friss áruval dusan felszerelve módomban áll
a legolcsóbb készpénz árban 6 hónapi
időtartalomra hitelbe kiszolgálni

Az áruim olcsóságáról és prima minőségéről bárki meggyőződhet minden vétel kötelezettség nélkül.

WITRAEL GÁBOR Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 10 szám alatt.

Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

FIGYELMES KISZOLGALAS.

912.

„Gaetan tökéletes uriember” mondotta a főtárgyaláson Bercovitz, Románia egyik leggazdagabb bankárja

Szenzációs tanuvallomások a hirhedt bukaresti selyemfiu bűnperében

Megkezdődött hát Gheorghe Gaetan-nak, a hirhedt selyem-legénynek a bűnpere a bukaresti esküdszék előtt, — bár Gaetan védői minden lehetőséget kiakart használni, hogy a főtárgyalás időpontját minél jobban kitolják. Gaetan ugyanis azt gondolta, hogy az ilyen undorító bűncselekményért, amilyen az övé volt, az elkerülhetetlen szankció csak akkor lesz enyhébb, ha már minél távolabb lesznek a bíróságtól a felindulástól és undortól, amely nyolc hónappal ezelőtt elfogta a bűncselekményét. A bíróság azonban méltóságteljesen védekezett Gaetanék ravasz fogásai ellen: a főtárgyalást — tekintettel a felhozott okok neveltséges voltára — nem volt hajlandó elhalasztani.

Érthető, ha az esküdszéki terem, ahol Gaetan pörét tárgyalták, kora reggeltől fogva szinte bevehetetlen erőd képét mutatja. A selyemfiu, az előkelő hölgy és a kalapács — az ocsmány ügynek ez a „hármasság” — rengeteg közönséget vonz a bírósághoz, — és természetesen: a szép nem dominál. De bejutni igen nehéz: komoly csendőrkordon veszi körül az épületet és belépésre csak a törvényszéki elnök engedélyével lehet. Epen ezért az esküdszéki terem, ahol az ügyet tárgyalják, meg sem telik egészen. Így az atmoszféra szinte intim és szívdics: lehetne mondani: családias.

Amikor Gaetan eljött, nem hallani azt a morajt, ami hasonló vádlottak megjelenésekor át szokott futni a hallgatóság sorain. A selyemfiu egyébként kitűnő színben van. A vacaresti-i fogházban való

pihenés jót tett neki. Utoljára akkor látták bírák és újságírók, amikor a bűncselekményt végigjátszották vele; az év elején, pár nappal letartóztatása után. Akkor sápadt volt és remegett, — ami finomra tette arcvonásait. Most nyugodt és nem igen törődik semmivel.

Tettetett és kacér félénkséggel áll oda az esküdszék elé. Lesüti szemét, de nem azért, mintha szégyelné magát, hanem azért, mert unatkozik. Mert ez jellemzi ennek a vádlottak padján ülő selyemfiunak arcát: alig visszatartott, mélyseges megvetés a kevésbé cigáns formalitásokkal szemben, amelyek, bizony, társasítják őt. Amikor a vádiratot felolvassák, Gaetan szörnyen jól mulat a jegyző gyöngye felolvasói készségén. A jegyző ugyanis sűrűn vesz lélekzetet és küzdöklik a hosszú mondatok pontozásával.

Gaetan olyan vádlott, aki teljesen tudatával van ama nagy érdeklődésnek, amelyet ügye és egyénisége kelt. Kimerően és szkeptikusan beszél, nyugodtan hárit el mindent, ami nem tetszik neki. Kügazit, tagad, hazudozik, pörére vetkőzteti lelkét, — és teszi mindezt ugyanazzal a fölényesedő arccal, amellyel nemrég lázba hozta az uri szalonokat akkor, amikor egy-egy gáláns kalandját hanyagul elmesélte.

A budapesti Király-színház óriási sikere operett-ujdonsága

Éva grófnő

Leonida asszony sógorának szenzációs vallomása

A tegnap délutáni tárgyaláson a bíróság kihallgatta többek között N. I. Bratescu mérnököt, Leonida asszony sógorát. Ez a tanu elmondja, hogy Leonida asszony cselédje az emlékezetes estén lélekszakadva berontott öhozzá és csak ennyit kiáltott:

— Tessék jönni! A nagyságát megtámadták!

— Ugy találtam Leonidánét — mondja Bratescu tanu, — egy vértócsában. Rögtön elszállítottuk szanatóriumba, majd én bejelentettem az esetet Nicoleanu tábornoknak. Sógornőm öltözőjében megtaláltam a kalapácsot, amely csupa vér volt.

Elmondja ezután a tanu, hogy Leonida asszony neki azt mondta, hogy észre sem vette, amint Gaetan meg akarta őt ütni a kalapáccsal. Gaetan neki

(Leonida asszonynak), amikor az emlékezetes napon látogatóba ment hozzá.

kaviárt hozott.

A tanu azt hiszi, hogy

Gaetan a kaviárba valami altatószert kevert.

Ugyanis Leonida asszony azt beszélte el a tanunak, hogy

Gaetan nem akart enni a kaviárból.

— Amikor a kaviárt megették, mint sógorasszonyomtól tudom — így hangzik tovább Bratescu mérnök vallomása — megkezdődött a beszélgetés az ékszerekről. Gaetan azt is akarta tudni,

vajon sógornőm tart-e pénzt a kasszában?

Sógornőm csupa naivitásból megmutatta Gaetannak a pénzt,

ami a kasszában volt. Amikor sógorasszonyom a kasszát bezárta,

Gaetan elkezdett hencogni, hogy ő ki tudja nyitni a vasszekrényt.

Sikerült is ez neki kétszer egymásután. Ekkor már látta sógornőm, hogy Gaetan ismeri a vasszekrény titkát. Röviddel ezután kitört a szőharc sógornőm és Gaetan között. Leonida asszony ugyanis

azokról az ékszerekről, a miket előzőleg átadott Gaetannak, nyugtát kért.

A tanu határozottan állítja, hogy sógornőjétől szerzett értesülése szerint

Gaetan akkor vette ki a pénzt a kasszából, amikor már a kalapáccsal főbevágta Leonida asszonyt.

Nem áll meg tehát Gaetannak az a védekezése, hogy Leonida asszony a maga jószántából, szerelemből, adott neki pénzt.

— Sőt azt is tudom, — mondotta a tanu — hogy sógornőm így kiáltozott, amikor Gaetan verte a fejét a kalapáccsal:

— Meg akarsz ölni! Vedd el mind a pénzt, de ne öli meg!

Osvad Teodorescu ügyvéd, Gaetan egyik védője a következő kérdést teszi fel:

— Emlékszik-e a tanu arra hogy négy bíró jelenlétében, megütötte Gaetant akkor, amikor a Strada Romein, a büntett színhelyén az ügyet végig játszották?

Bratescu: Ez igaz. Méltatlankodva odakiáltottam Gaetannak: „Ahelyett, hogy munkával keresné meg kenveredet, mint én, ilyen dolgokat mű-

Éva grófnő

premiérje Nagyváradon
Hétfőn este bérletszünetben

velsz! ... és megütöttem. Természetesen gesztus ez minden embernél, akinek ereiben vér folvik ...

Teodorescu védő: Ezen még lehetne vitatkozni!

FELMÁSZOTT A KALAPÁCS AZ ÁGYRA!

Egy másik védő a következő kérdést intézi a tanuhoz:

— Járt-e tanu ur a büntett éjszakáján a vizsgálóbíróval együtt Leonida asszony szobájában?

Tanu: Igen.

Védő: Nos, amikor először, közvetlenül a büntett után járt

ottan, akkor a kalapács az ágy mellett volt, de amint a vizsgálóbíróval északa visszatért, már az ágyban találta a kalapácsot. Hogyan magvarázza meg ezt?

Teodoreanu ügyvéd közbeszól:

— Felmászott a kalapács az ágyra! ... (zajos derült-ség).

Ezután egy rendkívül érdekes tanu, Leonte Moldovanu, Braila város liberális képviselője, nagyon jól ismert közéleti személyiség áll a bíróság elé. A védelem kérdésére Moldovanu képviselő elmondja, hogy nagyon jól ismerte Gaetan családját. Magát Gaetant hat éves kora óta ismeri.

— Nemcsak benyomásom, de határozott meggyőződése az, — mondja még Moldovanu, — hogy Gaetan azon a szerencsétlen estén nem azzal a szándékkal ment Leonida asszonyhoz, hogy büntettet kövessen el.

Több tanu után Bercovitz Adolf, Románia egyik leggazdagabb bankárja kerül a sor.

— Tökéletes uriembernek ismertem Gaetant — mondja Bercovitz — és a legjobb benyomásaim vannak róla. Társaságban Gaetan mindig a legkorrektebben viselkedett.

Elnök: Kért ön valaha Gaetantól kölcsönt?

Óriási derűtséget kelt az elnöknek ez a kérdése. Maga az elnök is nevet.

Védő: Volt-e tanu urnak valaha az a benyomása, hogy Gaetan képes ilyen büntetetre?

Tanu: Persze, hogy soha! Hiszen, ha az lett volna a benyomásom, nem hívtam volna meg hozzám. (Derűtség).

A tárgyalás tart.

SZÜRET A VÁRADI HEGYEN

Október 8-án kezdődik a szüret. A nagyvárad hegyközség választmánya holnap délután ülést tart a városházán, hogy megállapítsa a váradi szüret kezdő napját. Értesülésünk szerint a hegyközség választmánya a szüret kezdetét október 8-ra tűzi ki. A jelek szerint a váradi szüret igen eredményes lesz. A szőlő kitűnő. Az időjárás eleinte ugyan ártott, de most már legtöbb szőlőben jó termés várható.

Visszajön a
Táncoló Bécs
Lya Marával

Éva grófnő

főszereplői: Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Kún Magda, Solyom Győző, Ihász Aladár, Tompa Béla, Leővey Leó, Selmeczi, Olasz Lajos

* A felső tízezer — mátol kezdődőleg az Apollóban.

Heyman-szinkör
vasárnapi matinéja
Sanghai fogoly

* Ramon Novaro és Alice Terry az Apollóban.

Szédületes karrier állott a bécsi Artmann dr mögött, akit fia meggyilkolt

(A Nagyvárad Estilap bécsi szerkesztőségétől.) Az Estilap a napokban már részletesen beszámolt távirati jelentések alapján a hitzingsi drámáról. A bécsi rendőrség ugyan még nem zárta le a vizsgálatot, azonban az már megállapítást nyert, hogy Artmann dr kormánytanácsost és valószínűleg feleségét is —

16 éves gimnázista fiuk gyilkolta meg.

A véres drámával, egy izgalmasan érdekes karrier és egy idilli-kusan indult szerelmi házasság zárult le.

Artmann dr a háború előtt ismételt Dalmáciában járt és mint kitűnő üzletember, csakhamar felismerte, hogy nagyszerű üzlet lenne az olajbogyókból olajat és növényzsírt készíteni. A fiatal miniszteri tisztviselő magántőke segítségével megalapította a „Litorale” részvénytársaságot, amely nagyszabású olajkereskedelemben kezdett. A vállalkozás csakhamar felvirágzott. Artmann kormánytanácsos függetlenítette magát társaitól és néhány hónap alatt a Litorale korlátlan ura lett. Közben kitört a háború és Artmann más üzleti vállalkozásokba is bocsátkozott.

Előzőleg Artmann Lussinpiccolóban megismerkedett egy csodaszép, 17 éves leánnyal, az ismerettségéből rövidesen szenvedélyes szerelem lett és Artmann csakhamar feleségül vette az olasz leányt, aki még most, 17 év múlán is az osztrák főváros egyik legszebb asszonya volt.

A háború után Artmann újból Bécsben telepedett le és a Litorale bankári teendőivel a tavaly összeomlott Zentralbank der deutschen Sparkassent bízta meg. Pompás villát vásárolt Döblingben, három autóból tartott és körülrajongott felesége számára csodás kastélyt épített Badenben. Artmann kormánytanácsos vagyona a háború utáni években mesészerűen növekedett. Már 1920-ban Artmann abba a helyzetbe került, hogy megvásárolhassa a Zentralbank egy tekintélyes részvénypakettjét és egy esztendő múlva, mint az igazgatóság alelnöke, bevonult az osztrák főváros eme, azidőszínti egyik legtekintélyesebb pénzintézetébe. A könnyű és szédületes nyereségekkel járó spekuláció korszaka az inflációval együtt azonban

1925-ben befejeződött és Artmann dr

fedezetlen frankvásárlásokkal elvesztette vagyonának nagy részét.

Le kellett mondania a Zentralbank alelnökségéről, meg kellett válnia a Litorale-től is, eladta villáját, nagy mügyüteményét és értékes ékszereit.

Albérliként beköltözött egy háromszobás hitzingsi lakásba. Felesége azonban nem tudott beletörődni a szerény életmódba, noha kenyérgondokkal még mindig nem kellett az Artmann-családnak törődni. Ellenkezőleg, Artmann kormánytanácsos régi energiájával mindent megpróbált, hogy újra elfoglalja régi pozícióját. Felesége azonban nem bízott a sikerben, egyre szemrehányásokkal gyötörte férjét és a veszekedések, sőt verekedések napirenden voltak.

Tizenhat éves fiukat az anyának sikerült apja ellen hangolni és ennek következményeként a legutóbbi veszekedésnél

a fiu berontott szüleinek hálszobájába, leszúrta apját, majd kétségbeesésében anyját is meggyilkolta.

Ugyátszik, (ez azonban még nem nyert bebizonyítást) hogy a fiu régóta készülődött szüleinek vagy legalább is apjának meggyilkolására, mivel borzalmas tette után a pisztolyt anyja mellé fektette, a tört viszont haldokló anyja kezébe szorította, önmagán jelentéktelen karcolási sérülést ejtett és azután fellármázta a házat, hogy apja megölte anyját, megsebesítette őt és azután öngyilkos lett.

Ma délből egy órakor két vadonatúj Chevrolet autót érkezett Kolozsvárról Nagyváradra. Az autók után érdeklődő közönség körében rendkívül feltűnést keltett ez a két nevezetes gépkocsi, amelyet arra szántak, hogy a világ leghatalmasabb autóteljesítményét végezze. A két Chevrolet ugyanis Kolozsvárról indult ki és végig az európai kontinensen, áthalozva a Földközi tengert az afrikai szárazföldön keresztül egészen a Fokföldig fog robbogni. A két Chevrolet-autót Nagyváradon a cég képviselője, Verő A. fogadta.

KÉT CHEVROLET-AUTÓ INDULT KOLOSZVÁRRÓL A FOKFÖLDRE

* Bolibar Márki irta Leo Perutz. Ára 14 lej. Minden újságárusnál kapható.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

GITYE és Nichitan megérkeztek a legfinomabb őszi angol szövetei. 467

FÉNYKÉPÉSZSEGÉD vagy segéd az összes munkálatokban gyakorlott jó fizetéssel azonnal felvétetik Róna műtermében. 45

Alkalmazás

FIATAL fűszer- és csemegekereskedő segéd keres azonnalra állást Ruska Lejos Székelyhid, Tóth Lajos-cég.) 442

MINDENES szakácsnét keresek október 1-re. Kloór Str. Caragiale (Nyárfu-u.) 1-a. 466

SOLIDES Deutsches Fräulein zu 2 Mädel gesucht Székely Dimitrie Cantemir 42 II. em. 464

KENYÉRELÁRUSÍTÓ, aki ismételtadónál jól be van vezetve és óvadékkal rendelkezik, Jakobi Testvérek felvétetik. 462

NÉGY középiskolát végzett fiu fogtechnikusi tanulónak felvétetik Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 6. 462

VASÁRUSOKNAL jól bevezetett képviselőt magas jutálékkal Erdély részére keres Schulz vasáruháza, Arad, Calea Bihorului 7. 453

JÓRAVALÓ mindenek azonnalra felvétetik Str. Densuşianu (Jókai-u.) 23. 455

FIATAL leány gyerek mellé ajánlkozik Str. General Holban (Széles-utca) 12. György Ferencék 460

Adás-vevés

ANTIK bidermayer salonn, íróasztalos komode, vitrin, zenélő óra eladó. Delavrancea-u. (Ritoók Zsigmond) 30. I. 438.

ELADOK teljes fűszerberendezést, jégkűt, asztalsport. Vezek teljes fürdőszoba berendezést, cserépkályhát, vendéglői sport Cim Hegedűs Hirlapirodában. 419

ÚJ biciklit vehet még e héten féláron alul Str. Leagănu (Bölcsőde-u.) 14. Darabja 2400 lei készpénz.

BÁDOGOSARU megmunkáló gépek, stancznik, szerzők, teljes gyári berendezés eladó. Schulz vasáruháza, Arad, Calea Bihorului 7. 451

1 és FÉLTONNÁS Mecédes teherautó önindító és Boch világítással eladó Transilvani garage. 454

PERZIANGALLÉROS télikabát, felöltő, kitűző alapotban lévő férfiruhák olcsón (eladók Str. Densuşianu (Jókai-u.) 23. 456

Különfélék

EGY hetes fiugyermekem (izr.) örökre adom bármilyen vallású családnak. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 445

Pénzkölcsönt nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg, Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea Ritoók Zsigmond-ucca 2. 641-2

ÜZLETHELYISÉG kiadó Hagymási Kishidőnél. 444

Lakás

EGY 11 méter hosszú, 6 méter széles földszinti száraz világos helyiség mindenféle ipari üzemnek, vagy raktárnak alkalmas, azonnalra kiadó, ipari áram a kapu előtt. Cim a kiadóhivatalban. 439

KÉT-, háromszobás lakásaim vannak novemberre. Ötszoba, hallos urilakás a város legszebb helyén október 15-re kiadó. Keresek 2-3-4 szobás lakásokat októberre, novemberre jól fizető feleimnek. Balázs-utóda N. Iorga (Zöldfa-u.) 21, fél 10-től fél 1-ig. 635

KÖZPONTBAN különbejáratu butorizott szoba kiadó. Cim a Selejte cipőáruházban. 459

KÉT szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó Piata Velehtia (Templom-tér) 5. u. házban. 452

SZÜTERINBEN 2 szoba műhelynek, lakásnak kiadó. Avram Iancu 4, ház-mesternél. 457

UJONNAN építendő, kiválmaknak megfelelő üzlethelyiségek tűzoltó lakatanyával szemben kiadók. Ugyanott egy szoba raktárnak is kiadó. Donga és és gazdasági eszközök eladók Neufeldnél Str. Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 37. 458

Oktatás

ANGOL nő lakásért angol órát ad, Cime Hegedűs Hirlapirodában. 461

Iskola kották nagy választékban és olcsó árban csak nálunk kapható. Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztály.

Egy 12 személyes valódi ezüst evőeszköz, tokkal együtt, alkalmi vétel

most 25,250

HERBST ékszerész, Mária királyné-tér 1. 592-3

Ha fontos

az egészsége, kényelme és izmossága, akkor rendeljen hygienikus orvosi

779-2 h a s k ö t ő i

Kovács Sándorné specialistánál. — Nilgesztelep.

Utlevél vizumokat

leggyorsabban és legpontosabban a HEGEDŰS HIRLAPIRODA Intézetnél.

Vizumárak:

Fél magyar vizum	480 Lei
Osztrák	610 "
Francia	650 "
Német	1090 "
Olasz	630 "
Cseh	590 "
Magy. utl. hossz. I-es	250 "
" II-es	1000 "
Jugoszláv vizum	650 "

Felvilágosítást bármilyen vizumról. Vidékieknek postán azonnal elintézzük.

Fest Tisztit

2 nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos Vasal

Minden kárpitos munkát, függönyözést, bőr és szövetgarnitúrát, matracot stb.

szakszerűen készít, jutányos árban javítást is elfogad

Vass Károly,

kárpitos és diszító, Baross-utca 1. Nagybiddal szemben. 898

Látka-e már???

a HERBST ékszer, óra, brilliant, ezüstáruháza kirakatát???

Piata Regina Maria (Bémer-tér) 1

Egy 14 kar. arany karóra 900 lei.

Egy 14 kar. arany férfi óra

3200—5000 lei.

Egy 14 kar. férfi aranylánc

300—500—1000 lei.

Egy Brilliant gyűrű 650—5000 lei.

Egy ar. gyűrű 160, 200, 300, 500 lei.

Minden elfogadható ártól itt vásárolhat!!!

592-2

Szőrmeárak

nagy választékban, leg-

jutányosabban kapható

Leichner szűcs

Strada Ep. Ciorogariu 4.

906

Sonnenfeld A. R. Nagyvárad

Használjon kizárólag csak

SPHINX

legfinomabb táblaolajat

Kapható 1—5 és 10 kg-os bobozokban minden fűszer, csemegeüzletben és bodegában

Fischer Emil

ORADEA

Parcul Stefan Cel Mare volt Tisza Kálmán-tér 11. Telefon: 962